

НАРОД

БРОЈ 15 ЛЕПТА
Уредња се не враћају
Одговори и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Колонбон број 6.

ЗА МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

(ПОВОДОМ ЈЕДНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ, 13 АВГУСТА 1918)

И код нас се најзад у ком облику, тражити може се р-ћи опште, је и нама потребна јединствена, централна, аутономна организација санитета. Не о тој организацији поставља се да ли као питање о централној реформи санитета и као такво оно највећу важност. Одмах се појављује питање: је ли према важности питања о предстојећој реформи учинили све што је потребно да се приступи не само целом добром вољом и са потпуним понашањем и спремом све што је за то потребно. На жалост морамо изговорити, да нисмо. Гледа да нисмо упоравати ни са најпотребнијим стварним фактима и датима, са оним првим материјалним елементима који су основна подлога за сваки рад. Ми немамо ни објективног свестраног проучења наших стварних санитарских потреба, нити смо проучавали примере великих савезних народа, који нам имају служити не само за моделе него и за извор у многим средствима за организацију нашег санитета. У једној бруталној фрази, која можда неће бити тачна у целом обиму, садржаће целу истину, рекли бисмо: да ми нити тачно знамо шта нам од санитарске организације у особљу материјалу треба, нити шта од тога имамо и

нитета бавио се и нарочито проучавањем питања о карактеру и обиму помоћи коју бивам, од наших савезника. Енглези и Американци могли дати, и шта бисмо из њихове санитарске организације ми, према нашим потребама и приликама, најбоље могли примити. У главним потезима тачно његове идеје могле би само дати ову неопходну санкцију стварне убедљивости коју детаљи дају свакој ствари, а детаљи се, често ситни по врло важни, не виде из даљине, него из непосредне близине и тек онда имају пуну важност стварности. Готово је трагично да се за оволико времена није доспело, да се бар најпотребнији број добро изабраних лица шаржира студијом санитарске организације Француске, Енглеске и Америке, одакле већ толику помоћ у санитету имамо и још више морамо имати у будућности. И трговина и агркултура и економија и просвета имају и имале су читаве мисије и делегације, привремене или сталне, у тим земљама, ради студије и стварања садашњих и будућих узајамних веза. Само је санитет остао неиступљен, као да није баш српски санитет тај, који ће имати највише веза да оствари са великим пријатељским земљама, и који је, то можемо с не мало гордости рећи, можда највише и најплодотворнијих веза остварио, чак и таквих које су не мало утицале и утичу

и на главне политичке кругове у великим савезним земљама. Сетимо се и оценимо огромни утицај Британских санитарских организација које су радиле у Србији или сад раде при нашој војсци, утицај који се не састоји само у санитарској помоћи В. Британије Српском народу но и у стварању дубоких политичких и пријатељских симпатија Британског народа за Српски. Сетимо се да је једна Америка санитарска организација била прва и несумњиво једна од великих фактора у стварању интереса Америке за Српски народ. Те несумњиво и стварне тековине треба не само одржати, но и што више умножити што тешким и што ефикаснијим непосредним везама. Није претерано ако кажемо, да делегирање санитарских делегата у те три велике савезне земље, Француску, Енглеску и Америку ваља сматрати као један од неопходних и битних услова за правилно приступање самом питању о реформи нашег санитета. Оно у извесном смислу треба да буде једна од главних припрема и потпора самом обрзовању новог Министарства Здравља.

Др. Св. Ст.

О ПОЉСКОЈ

Царих. — Завршени су преговори између представника пољске владе и аустроугарског министра спољних послова барона Буријана. Једна белка полуванична нота каже, да су нетачне вести немачких листова у погледу скорог наименовања пољског краља.

Представници Пољске желе што брже решење питања, сматрајући, што више затеже, то више активисте, то јест гермифили, губе уплив.

Сада тешкоће леже нарочито у држави аустројских Пољака, који изјављују, да не могу бити задовољни самом административном аутономијом Галиције, већ траже уједињење Галиције са Пољском. Треба с тога започети преговоре са Пољацима из Галиције. У том циљу је кнез Радзивиљ и отпутовао у Краков да се тамо састане са шефовима пољских странака.

НЕМАЧКА И АУСТРИЈА

Женева. — Немачки делегати, који воде са Аустријом економске преговоре у Салидургу, предложили су, да се установи царнска унија између Немачке и Аустро Угарске. Аустријски су делегати одбацили ову идеју, али су поменули да би се могао створити систем највећег повлашћења.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Лондон. — Између Савезних и Скарпе енглеске су трупе напредовале.

Услед све већег трошења резерви непријатељ је био принуђен да напусти положаје на Лису и да без борбе остави положаје од велике тактичке важности, које је био заузео по цени великих жртава.

Наше су трупе заузеле брдо Кемел.

Стigli смо на главну линију Вурмезеле-Линденхок-Ла Креш-Дулне и приближујемо се Вестеру.

Наше трупе узастопце гове непријатеља у повлачењу и задобиле

јав, неки јак отров, или да му неким адреру коју са образа, са чела, са носе; или, да му изгори табане усунјаним колмајвом, или да га задиви оним својим појсом од зелене свиле? А, ве! Ништа од тога!

Плеснувши својим ручицама она хитро дохвати свој шепир, сјурв се низ степенице, па претрча сокак и газови на суседну капију и хитро се испе на други спрат где је станао Галито, непрестано мрмљајући: «А, дакле тетна Аспазиа има смећу косу! Добро! Сад ћу ти ја повлазити вену боју!»

Галито је био најинтимнији пријатељ непога мужа Пола. Луцијин долазак, овако саме и у невере веома га забуну. Његова забун се претвори у право запрепашћење кад виде како она слободно и без п-

ФЕЉТОН

АНС И АЛЕКС ФИШЕР!

СВЕ ЗБОГ ТЕТКИНЕ КОСЕ!

— А, ја ти опет кажем, да тетка Аспазиа има смећу косу!

— Ја тврдим, да је она плава!

— Ваљда нисам ћакнут!

— Хоћеш тиме да кажеш да ја бунџам?

Овако се већ десет минута препираху Пол и Луција о томе: да ли је тетка Аспазиаина коса чврсто плава или нешто мало смећа. На један пут Луција тресну свој салвет о земљу и подиже се од стола. Распра се претвори у праву свађу.

— Ти лажеш! разумеш ли, ти лажеш! То је невероватно, да човек може бити таква цивици! Ја ти опет тврдим, ја ти се ку-

знања своје мужу, да је побеђено, Луција вануши обема шакама уши и завали главу у једно јастуче. После два минута, држећи да се од дреке здзијао, она подиже главу.

Пола не беше више у трпезарији.

Узалуд га је тражила по свима собама, њега не беше нигде.

Пол је међутим силазио низ степенице са накривљеним шепиром и штапом под мишицом, звездећи као да ништа није било, једну веселу арију из «Маскотес».

Начин на који је њен муж прекинуо препирку и неопажено кљеснуо страховито заболо Луцију. Радије би јој било да јој је по сваком образу опалио по десет шамара по што је то учинио.

каког устезања уђе у његову спаваћу собу и поче скидати жакет, мидер, сукњу, ципеле, чарапе и најзад шепир и кад још при том прошапута:

— Шта сте стали ту као зевзек? Што се не свлачите? Ала сте ми и ви неки вајни човек! Зар се нисте одмах сетили шта желим?

Када се Пол после пола сата вратио кући затекао је своју жену да лежи у кревету.

Она се испрва претвараше као да спава, али га је при том гледала испод очију, ликујући у себи што му се овако осветља. Говораше у себи: «Аха, аха, дакле тетка Аспазиа има смећу косу! То вас тврђење лепо кошта, мој драги господине! Хтели сте да патерате своју жену да призна, да је по-

Гемса, од Араса до Ароне. Има дуго времена да се западном фронту није била битка на тако великом простору. Дејли Кроникл пише: Овај нови развратак операција био је неочекиван. Немци нису добили доволна појачања да би могли зауставити покрет.

МАКЕНЗЕНОВА ШЕТЊА
Рим. — Из Цириха телеграфишу листу «Кориере дела Пуље», да се маршал Макензен поново вратио у Букурешт, пошто је провео кратко време у Немачкој. Маршал је требао да отпутује за Софију и македонски фронт, али је у последњем моменту одустао од тога пута.

ИЗ РУСИЈЕ
Лондон. — Нарочита дописник «Дејли Мела» јавља из Твинчина, да је први тивенски контингент за кооперацију у Владивостоку отпутовао из Пекиња.

Вашингтон. — У Владивосток су стигла четири нова транспорта америчких трупа.

Према изјавима личности, која је близу министра војном Бекеру, америчким трупима на Далеком Истоку командује генерал Гренс.

Амерички војници су већ врло активни. Једно америчко одељење које је сменило Чехо-Словаке, чува комуникационе линије.

Вашингтон. — Стала је интересантна вест, да трансбалканско становништво помаже Чесима на оправци жељезничких тунела, које су бољшевици и Аустро-Немци оштетили.

Штохолм. — Штохолмске новине публикују један телеграм из Хелсингфорса, да је командант финске дрвене гарде, Рахја, на челу 10.000 људи, прекинуо са владом совјета и тражи да се придружи савезничким трупима на Мурманској обали.

гршила! Ето вам сад, на! Израсли су вам, господине, рогови, да рогови! и то о-волики!!!

На крају крајева досадило јој да у тишини презире музика, кога јој је удед досудно и, који, и у пркос својих широких плећа својих снажних мишица беше немоћан да изађе на крај са једном малом жогољавом женицом као што је била она. Луција се протеже и отвори своје ланане очице.

— Где, зар си већ дошао душо моја?! Дакле саршена је свађа, је ли? Више се не љутиш на мене, кажи? Брзо овамо, та брзо! Замоли своју женицу за опроштај.

Пол се увуче под јорган и ова га готово немарно зашита:
— А шта смо то до сад радили, ако смемо питати? Очекивала је са сигур-

Париж. — Балканска агенција добија из Петрограда, да је народни комесар за штампу, пошто је дозволио публиковање буржоаских листова у Москви, саопштио нова веома строга правила, поддржавајући ове листове строгој превентивној цензури.

Сваки преступ биће кажњен укидањем листа, затвором штамарије и хапшењем сарадника, који ће бити предати револуционарном суду.

Женева. — Према «Лопал Анцајгера» бољшевичка влада намерава, да изврши емисију зајма Слободе, којим би се покрили трошкови око мобилизације дрвене војске. Овај ће зајам бити принудан. Банке и индустријалци ће бити службено таксирани и сума, која им буде наметнута конфисковаће се.

Дневне Вести
ИСПРАВКА
Телеграм, који је јуче јавио за убиство комесара Троцког, погрешно је примљен. Убијен је комесар за унутрашње послове Иницијали а не Троцки.

ПРЕДАВАЊЕ
На скупу савезничких лекара, који ће се одржати 23 августа о. г. у француској болници бр. 6 у Солуну, др. С. Најдијева, лекар српских избеглица у Водену, читаће на француском језику своју расправу «Sanptocornie et traitement psychoclectique».

КОНЦЕРТ У ВОДЕНУ
Друштво за заштиту деце у Водену већ у великој мери нарочите припреме за још један уметнички концерт који ће се извести 24 о. м. у башти Српског Позоришта. На концерту ће суделовати музика Краљеве Гарде, чланови позоришта «Тоша Јовановић» и мали четници са планинама. Част прихода са концерта друштво је наменило за помоћ у школовању српске избегличке деце.

ношћу, да ће јој Пол рећи; Био сам на пиану, али ми је било страшно досадно! али: Обишао сам четрдесет и пет пута Венетмијски трг, па ми се ипак чинило да се дан никад неће свршити.

— Не обраћајући пажњу на његов одговор она хтеде прећи на други разговор кад јој Пол упаде у реч:

— Питаш ме како сам провео ова два сата? Где сам их утупао, голубице моја? Где? Да ти баш кажем кад те толико интересује. Зар не можеш да се и сама сеташ! Та где би на другом месту и могао бити ако не код мога одличног пријатеља Галивоа. Одиграла смо једну партију шеш беш. Да, једну пријатељску партијачу шеш беша.

АЈХОРНОВ УБИЦА
Цирих. — Кочијаш, који је био довео Ајхорновог убицу на место шпентата, пађен је задовољен у хелијска ватвора у Кијеву. Поведена је истрага, да се утврди да ли је по среди самоубиство.

Уханшена су још два учесника у атентату, један човек и једна жена.

У Албанији
Рим. — Аустријском контраофанзивом на италијанском сектору у Албанији управљао је генерал Пфланцер Блутин, на чије је расположење бечка влада ставила јака појачања.

Како је познато, акција италијанских трупа у месецу јулу имала је као главни циљ, који је потпуно и постигла, а то је, да ослободи Валону од опасности, која јој је претила са висова Малакастре, која је била у рукама непријатеља.

Сви покушаји Аустријанца, да поново заузму ове јаке положаје, који су од велике стратегијске важности, пропали су и Малакастра, која доминира Фиером и Бератом, стално се налази у италијанским рукама.

ЈЕВРЕЈИ У БОРБИ
Лондон. — Батаљон Јевреја већ је у Палестини узео учешћа у борби против Турака. Овај батаљон, којим ко-

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ
Француски коминике
Преко ноћи смо наставили операције. Одељења француске пешадије прешла су канал Соме источно од Епенанкура. Више на југ Французи су заузели Руи-ле-Пти и задобили 250 заробљеника.

На сектору северно од Соасона Французи су заузели Лери као и више отпорних центара, које је непријатељ жестоко бранио. Задобили смо око 1000 заробљеника.

23 сата. — У току дана доста велика артиљеријска активност у пределу Соме и канала де Норд. Северно од Елете, Французи су ушли у шуме западно од Курси Ле-Шато. Јужно од реке заузели су село Креск-о-Мон.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ
Јутрос су аустралијанске трупе заузеле Перону, пошто су сломили непријатељске контра нападе на Мон Сен Кантен. У 5 и по сати аустрали-

мандује пуковник Перзон, искључиво је састављен од јеврејских избеглица, који су били дошли из Палестине у Египт и који су се одликовали на Дарданелима.

То су јединице корпусу, који је распуштен, а које стигавши у Енглеску, постале су језгро новог јеврејског батаљона, у који су уврштени: натурализовани енглески Јевреји, велики број руских Јевреја и многи други елементи, који чине чудну мешавину поданика савезничких и неутралних. У том батаљону се говори више од 20 језика.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ
Љубислав Младеновић, бр. 32, извештава мајку Миленију М. Младеновић и кума Јефту Ивановића у селу Башину код Паланке Смедеревске, да је здрав са братом Драгомиром, Илијом и Спасојем и кузом Светозаром и Драгољубом, као и Владимир, Челозир и Милорад Цветковић, Светозар и Љубислав Костић, Величко П. Милениковић, Миладин Милојевић, Петар Јевремовић, Светозар и Милоје Радвановић, Милеца, Мисао и Драгољуб Илић, Владимир, Челозир и Милеко Живковић, Милутин и Исидор Илић, Илија Николић и синовици му Михаило Новаковић, Сима и Аранђел Ристић, Светозар и Александар Ђурић, Илија и Светозар Ристијевић, Трифун, Челозир и Петар Трујић Младен Аврамовић, Јован и Милета Бацаревић, Божидар Ђорђевић, Галина Абрамовић, Милутин Миловановић и Антоније Максимовић, сви из Башича.

јанске трупе поново су предузеле наступање у вези са енглеским трупима на левом крилу.

Аустралијански батаљони који су учествовали у нападима, заузели су на јуриш немачке положаје западно и северно од Пероне и настављају притисак на непријатеља као и водећи огорчене борбе по улицама и кућама, заузеле су источно предграђа вароши. Аустралијанске трупе држе Перону, Фламикур и Алес и знатно су напредовале источно и северно источно од Мон Сен Кантен.

На левом крилу Аустралијанаца, лондонске трупе су нападе југо источно од Комбла и заузеле Бушавен и Раикур као и висораван, која доминира овим местима и стигле су на западне ивице шуме Сен Пиер Васт.

У току ове успешне операције, при-

којој су Енглези и Аустралијанци напали и савладали упоран отпор, задобили смо више од 2000 заробљеника и неколико топова.

На осталом делу фронта битке било је на више тачака успешних операција од мање важности. Јужно од пута Арас-Камбре наше су трупе протерале непријатеља са висоравни Мервал и зазеле Боланкур и вис источно од Банкура и Фремикура. Говоримо узастопце непријатеља у Транслоа и потпуно смо заузели Билекур и Андикур—Ле Кањикур. У току ових операција задобили смо више стотина заробљеника.

Јутрос је непријатељ извршио један контра напад на нове положаје, које држе канадске трупе северно од Андикура, који је био одбијен.

Наше су патроле напредовале на сектору Ланса.

На фронту Лиса про-

дужујемо напредовање. Наше су трупе стигле у Дулис ле Верие и Штепверк и опкољавале непријатеља у пределу Нев Еглиз и Вудвергеа.

У месецу августу енглеске су трупе заробиле 57.318 Немца од којих 1283 официра. За истото време запленили смо 657 топова, од којих више од 150 тежких; преко 5750 минобацача и 1000 рововаца. Као плен налазе се још 3 воза 9 локомотива и много депоа муниције.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Од Стелвио до Тонале и на острвима на Пјавина-сирам Монтеа сукоб патрولة у нашу корист.

На брежуљку Росо наше су трупе нападе једно непријатељско одељење и натерале га на повлачење. Непријатељ је претрпео велике губитке.

На Цуња Торта, у Валараса и на северним обронцима Монфенера наше предстраже одбише непријатељска одељења, која су се прилижавала нашим линијама.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ
Париж. — Јавља се за нове побуне у више делова Русије. У побуни у Тулачеву 5000 заробљеника нападо је на бољшевице. У том делу народ је јако узнемирен. Јављају за анархистичку акцију у пределу Брянска.

Цирих. — Јављају из Москве: Руски амбасадор у Лондону, Литвинов, предложен је за народног комесара за спољне послове.

Рим. — Дописник «Епоке» из Верна јавља, да се турске трупе, верне Талату, концентришу на Чаталци. Према истом дописнику турско-бугарски односи су крајње затегнути.

Вашингтон. — Председник Вилсон потписао је војни закон.

Париж. — Руски радиограм јавља, да је 17 августа извршен атентат на Лењина. Он је погођен са 2 метка у раме а 1 метак је продро у плућа. Лењи га један хирург.

Женева. — Предастаници 11 рајнских вароши састало се у Сарбруку и донели су одлуку, да се упути апел врховној команди да се закључи споразум између зараћених страна, којим ће се укинути летене и бомбардовање отворених вароши.

Амстердам. — Јављају из Махена да је 700 људи одрекло да путује за фронт. Она су подигли барикаде у једној касарни, али су најзад приуђени на предају.

Два пука која се налазе у Русији, одбила су да иду на западни фронт. Стрелано је 130 војника.

Париж. — Немци увиђају да ће морати и даље да се повлаче и зато издају наређења за припремање нових линија, на које ће се повући.

Париж. — Немци, под јаким притиском Савезника, очајним контра нападима се муче да успоре савезничко наступање. За ове контра нападе употребљују најбоље дивизије.

Париж. — Према вестима са белгијске границе, Немци упућују на Рајну на хиљаде белгијских грађана, да тамо копају ровове и да подижу утврђења од Келна до Швајцарске границе.

Париж. — Немачки листови отворено призивају успех нове француско-енглеске офанзиве, али су сложни у томе, да овог пута није било изненађења. Припреме за напад биле су познате већ неколико дана. Листови се питају поводом тога, шта је узрок пораза. Волфов агенција и неки критичари окривљују маглу за пораз.

Цирих. — Дајче Цајтунг каже, да је опадња морала узрок пораза, за шта су криви дефетисте у земљи. У првом реду Кишман, чији је говор проузроковао најгоре утиске код војника.

Штампарија Акуарони.